

Kdo nás sleduje?

Hra Frédérica Sonntaga Pod kontrolou přináší zneklidňující obraz současného světa, v němž se stírají hranice mezi realitou a fikcí, člověk se stává subjektem manipulace, jejímž zdrojem si nemůže být jistý, stejně jako svou vlastní identitou. Divadlo X10 tak pokračuje v pojmenovávání témat naší současnosti, které tvoří jeho základní dramaturgickou linii Hovory s epochou.

Divadlo X10, které se v nedávno vyhlášené anketě časopisu Svět a divadlo umístilo na čtvrté příčce v kategorii Divadlo, se při inscenování francouzské hry *Pod kontrolou* v prostoru DUP39 inspirovalo myšlenkou panoptikonu. Tento architektonický koncept budovy, který by umožnil stálý dohled nad jejími obyvateli, vytvořil anglický utilitaristický filosof a reformátor Jeremy Bentham. Koncipoval jej především pro věznice, ale i pro jiné budovy. Samostatně stojící věž ve středu stavby umožňuje pozorovat z jednoho místa kteroukoliv z kruhově rozložených místností/cel tvořících uzavřený obvodový okruh. Ačkoliv není pro jednoho pozorovatele fyzicky možné celý prostor naráz sledovat, osoby umístěné v místnostech/celách nedokáží rozlišit, zda jsou či nejsou právě pozorovány, a má se u nich tedy vyvíjet návyk chovat se vždy tak, jako by byly pozorovány permanentně. Francouzský filosof Michel Foucault používá panoptikon jako metaforu moderní „disciplinované“ společnosti, kdy občan nabývá dojmu permanentního dohledu ze strany státu. A ve své knize *Dohlížet a trestat (Surveiller et punir)* přichází s myšlenkou, že pro ovládnutí lidí je zcela nepodstatný fakt, zda ve strážní věži někdo sedí a skutečně dohlíží, či nikoliv. Inscenace tak zkoumá vliv zakořeněné představy na myšlení člověka, vznik fixních ideí i paranoi, zákonitosti manipulace, ale klade i otázku, zda uzavřený systém světa, který hra předkládá je jediným a konečným.

Ve 22 krátkých scénách se v režii Ewy Zembok představí 11 kmenových herců Divadla X10 ve 25 rolích, jedná se tak o první celosouborovou inscenaci divadla, které se od doby

svého vzniku konsekventně soustředí na současnou dramaturgii se společensky naléhavými tématy.

Frédéric Sonntag (Nancy, 1978) je dramatikem a režisérem, příležitostně ve svých inscenacích i účinkuje. Absolvoval Národní konzervatoř dramatického umění a v roce 2011 založil společnost AsaNsima, jejíž název je odvozen od symbolicky nesmyslné fráze použité během klíčové scény ve filmu Federica Felliniho z roku 1963 *8½*. Frédéric Sonntag je autorem zatím dvanácti her, které byly uvedeny a publikovány nejen ve Francii, byly přeloženy do patnácti jazyků. Sonntag žije životem úspěšného současného dramatika, který se pohybuje mezi divadly a festivaly, včetně mezinárodních. Stal se členem Národního knižního centra, získal několikrát stipendium Národního divadelního centra, Cenu Asociace Beaumarchais - SACD, cenu studentů Godot (2010), Cenu za současnou hru pro mladé publikum (Knihovna Armanda Gattiho, 2010) a byl laureátem Lyonských dnů divadelních autorů (2012). Od roku 2008 se věnuje také vedení autorských workshopů. Kromě společnosti AsaNsima je součástí kolektivu umělců SN 61- Alençon National Scene a spolupracovníkem na Grand R - národní scéně La Roche-sur-Yon. V roce 2016 navštívil Česko v rámci festivalu *Sněž tu žábu*, na němž byla uvedena jeho inscenace *Lišejman*, a to v prostoru Strašnického divadla.